

Hoạt động khuyến công: Cần sự đồng thuận của chính quyền địa phương

Trong những năm qua, hoạt động khuyến công ở Thái Nguyên đã khẳng định được vai trò quan trọng trong khuyến khích phát triển công nghiệp nông thôn (CNNT), làm tăng giá trị sản xuất công nghiệp trên địa bàn tỉnh. Hiệu quả thiết thực từ các đề án khuyến công đã góp phần thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tạo thêm việc làm, tăng thu nhập, xóa đói giảm nghèo cho lao động nông thôn (LĐNT) ở Thái Nguyên như thế nào, Tạp chí Công nghiệp đã trao đổi với ông Nguyễn Xuân Nguyên - Phó Giám đốc Sở Công Thương Thái Nguyên.

Ông Nguyễn Xuân Nguyên

PV: Thưa ông, hoạt động khuyến công được ví như cầu nối đi đến thành công của CNNT, là người trực tiếp chỉ đạo hoạt động khuyến công tại địa phương, quan điểm của ông về vấn đề này như thế nào?

Ông Nguyễn Xuân Nguyên: Đúng vậy, không riêng gì với Thái Nguyên mà trên phạm vi cả nước, hoạt động khuyến công đã góp phần đáng kể vào sự nghiệp công nghiệp hóa CNNT. Đó là, nhiều ngành nghề tiểu thủ công nghiệp truyền thống được khôi phục, duy trì và phát triển, nhiều nghề mới được phổ biến và nhân rộng; thu hút và giải quyết việc làm, tăng thu nhập cho hàng chục ngàn lao động ở khu vực nông thôn. Một trong những chương trình được đánh giá cao là hoạt động đào tạo nghề, truyền nghề. Không những khai thác được tiềm năng, thế mạnh của địa phương, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tỷ trọng công nghiệp - xây dựng trong GDP mà còn khôi phục và phát triển làng nghề, tạo động lực

cho doanh nghiệp CNNT phát triển... Thực tế, trong 5 năm (2005 -2009), trên phạm vi cả nước đã có 329.620 lao động nông thôn được học nghề. Hỗ trợ xây dựng 786 mô hình trình diễn kỹ thuật sản xuất sản phẩm mới, công nghệ mới, mô hình hoạt động sản xuất, kinh doanh giỏi. Hỗ trợ 1.013 cơ sở ứng dụng công nghệ mới, thiết bị hiện đại vào sản xuất. Ngoài ra còn hỗ trợ tổ chức các hội chợ triển lãm hàng công nghiệp nông thôn tiêu biểu cấp khu vực; Hỗ trợ xây dựng, đăng ký thương hiệu cho 228 doanh nghiệp CNNT; Tư vấn hỗ trợ lập 156 dự án đầu tư vào sản xuất công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp; Hỗ trợ lập quy hoạch chi tiết và xây dựng kết cấu hạ tầng cho trên 200 cụm công nghiệp... Những hoạt động đã được triển khai cho thấy, khuyến công có vai trò rất quan trọng đối với sự phát triển CNNT.

PV: Cụ thể, hoạt động khuyến công ở Thái Nguyên đã phát huy vai trò như thế nào, thưa ông?

Ông Nguyễn Xuân Nguyên: Tính đến hết năm 2011, hoạt động khuyến công đã thực hiện hoàn thành 135 đề án khuyến công với tổng kinh phí là 10 tỷ đồng. Mặc dù với nguồn vốn còn khiêm tốn, nhưng thực sự có ý nghĩa khi mà cả nước đang nỗ lực xây dựng nông thôn mới, góp phần thắng lợi công cuộc công nghiệp hoá CNNT. Những hình thức hỗ trợ, khuyến khích của hoạt động khuyến công đã giúp các DN tiếp nhận, thụ hưởng từ chương trình khuyến công tiếp cận công nghệ mới, khắc phục khó khăn, duy trì và phát triển sản xuất, tạo sản phẩm mới, nâng cao năng lực cạnh tranh.

Theo đánh giá của UBND tỉnh Thái Nguyên, từ năm 2006 đến 2010, hoạt động khuyến công đã góp phần thúc đẩy CNNT phát triển nhanh, giá trị sản xuất CNNT năm sau cao hơn năm trước. Nếu như năm 2006 đạt 462.000 triệu đồng, đến năm 2008 đạt 854.000 triệu đồng và đến năm 2010 đạt 1.300.000 triệu đồng. Tốc độ tăng

trường CNNT bình quân 5 năm đạt 36,8%.

Hoạt động khuyến công ở Thái Nguyên đã thu hút được nhiều thành phần kinh tế đầu tư vào sản xuất từ cơ sở nhỏ như HTX đến các doanh nghiệp, từ nghề truyền thống như chế biến chè đến ngành chế biến khoáng sản, cơ khí... Có thể nhận thấy sự thiết thực hiệu quả của công tác khuyến công, từ chỗ làng nghề ở Thái Nguyên chỉ có chưa đầy 10 làng nghề, đến nay trên địa bàn toàn tỉnh đã có 160 làng có nghề, trong đó có 61 làng nghề được UBND tỉnh cấp Bằng công nhận làng nghề. Các doanh nghiệp đã đầu tư đổi mới chuyển giao công nghệ như đầu tư dây chuyền chế biến thức ăn gia súc, gia cầm của Công ty Thức ăn chăn nuôi Đại Việt; Dây chuyền chế biến xi ti tan của Công ty CP Phát triển Thương mại nông thôn miền núi; Dây chuyền kỹ thuật đúc chi tiết công nghệ cao bằng khuôn đúc kim loại công suất 2.000 tấn sản phẩm/năm của Công ty CP Đúc chi tiết Thép gang....

Đặc biệt, năm 2011, chúng tôi đã đào tạo lao động cho các cơ sở trong ngành luyện kim như: 01 lớp đào tạo các nghề sản xuất động cơ điện và máy bơm nước cho Công ty TNHH SX và KD vật tư điện gia dụng Hàn Việt, và 03 lớp đào tạo nghề đúc chi tiết máy thép gang cho 90 lao động của Công ty CP Thương mại và sản xuất Thép gang.

PV: Trong quá trình thực hiện, khuyến công Thái Nguyên có gặp những khó khăn nào không thưa ông?

Ông Nghiêm Xuân Nguyên: Do vị trí địa lý của các vùng đi lại khó khăn; nhận thức của đồng bào các dân tộc còn hạn chế; các cơ sở làng nghề còn manh mún và nhỏ lẻ, vì vậy, hoạt động khuyến công ở Thái Nguyên vẫn chưa đạt như mong muốn. Mạng lưới hoạt động

khuyến công đến cấp xã chưa được hình thành, nên hoạt động khuyến công có lúc chưa hỗ trợ kịp thời cho các cơ sở công nghiệp nông thôn. Định mức chi hỗ trợ từ nguồn kinh phí khuyến công còn thấp nên một số doanh nghiệp chưa thật sự quan tâm, như đối với các đề án chuyển giao công nghệ, hỗ trợ máy móc thiết bị... Một số đề án đã được khảo sát kỹ ở các huyện nhưng vẫn chưa thực hiện được do năng lực tài chính của doanh nghiệp không đáp ứng. Sự gắn kết, liên kết giữa các cơ sở sản xuất công nghiệp ở nông thôn với nhiệm vụ của Trung tâm Khuyến công để thúc đẩy phát triển công nghiệp nông thôn vẫn chưa đồng bộ, chưa được triển khai rộng đến các cơ sở vùng sâu, vùng xa. Những khó khăn về cơ chế chính sách quản lý, sử dụng kinh phí còn bất cập, thủ tục giải ngân còn nhiều vướng mắc, mất nhiều thời gian cũng là trở ngại đáng kể của sự phát triển các hoạt động khuyến công. Bên cạnh đó, các doanh nghiệp của tỉnh có quy mô tương đối nhỏ, lẻ, có rất ít doanh nghiệp đầu mối nên thị trường đầu ra của các mặt hàng thủ công mỹ nghệ còn bị đọng, phần lớn phải tiêu thụ thông qua các doanh nghiệp ngoài tỉnh nên rất khó phối hợp để triển khai các đề án khuyến công.

PV: Theo ông, Thái Nguyên cần có những giải pháp gì để hoạt động khuyến công thực sự trở thành động lực thúc đẩy phát triển CNNT?

Ông Nghiêm Xuân Nguyên: Để hoạt động khuyến công thực sự trở thành cầu nối đi đến thành công cho các cơ sở sản xuất, trước hết phải chú ý đến công tác tuyên truyền. Cần đẩy mạnh công tác truyền thông để các cấp, ngành, người dân hiểu và nhận thức đúng vai trò của mình trong việc bảo tồn và phát triển làng nghề.

Chúng tôi xác định, phát triển ngành nghề thủ công phải gắn với phát triển nông nghiệp và thị trường tiêu thụ sản phẩm; Kết hợp hài hòa nhiều qui mô, nhiều loại hình tổ chức và sở hữu trong phát triển tiểu thủ công nghiệp. Phát triển công nghiệp nông thôn phải gắn với vùng nguyên liệu tại chỗ, góp phần tăng giá trị của các loại nông, lâm, thủy sản... Đẩy mạnh hoạt động đào tạo nghề, phát triển cơ sở hạ tầng các cụm CN-TTCN và làng nghề; Tiếp tục hoàn thiện hệ thống văn bản qui phạm pháp luật về tổ chức bộ máy và cơ chế chính sách hỗ trợ khuyến công; Phát triển mạng lưới chân rộng khắp đến các địa phương để hoạt động khuyến công ngày càng sâu rộng hơn trong đời sống kinh tế, mang lại hiệu quả thiết thực và hướng tới sự nghiệp công nghiệp hoá nông thôn trong phát triển kinh tế địa phương. Trong đó, giải pháp quan trọng là cần có sự hỗ trợ đồng thuận ở các cấp, ngành ở địa phương.

Mục tiêu đến hết năm 2012, TTKC Thái Nguyên dự kiến thực hiện 150 đề án, tổng kinh phí khoảng 20 tỷ đồng. Các đề án đều tập trung phát triển những ngành nghề có lợi thế so sánh, kết hợp giữa công nghệ truyền thống và công nghệ tiên tiến. Đầu tư nâng cao chất lượng phát triển các mặt hàng phù hợp với nhu cầu thị hiếu của thị trường, mở rộng thị trường xuất khẩu, chú trọng xây dựng thương hiệu sản phẩm. Kết hợp hài hòa nhiều qui mô, nhiều loại hình tổ chức và sở hữu trong phát triển tiểu thủ công nghiệp. Phát triển ngành công nghiệp để gắn kết với qui hoạch phát triển ngành kinh tế - xã hội nói chung và phải hướng tới mục tiêu giải quyết những vấn đề kinh tế - xã hội ở nông thôn.

PV: Trân trọng cảm ơn ông!

Nghiêm Liên (thực hiện)